

Klimaatcrisis

Milieu en klimaat

KLIMAATCRISIS

Over het thema:

De klimaatcrisis is een van de grootste mondiale problemen van deze tijd. Klimaatverandering brengt steeds meer onherstelbare schade toe aan samenlevingen, ecosystemen en economieën over de hele wereld. Miljoenen mensen worden bedreigd in hun bestaanszekerheid, waarbij de meest kwetsbare mensen die nauwelijks hebben bijgedragen aan het veroorzaken van de klimaatcrisis het eerst en hardst getroffen worden. Klimaatverandering wordt onder meer veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO₂) en de beperking van de CO₂ opnamecapaciteit van de aarde, bijvoorbeeld door ontbossing. In internationaal, Europees en nationaal verband worden doelstellingen afgesproken, maatregelen genomen én uitgevoerd om de klimaatcrisis te beperken tot een enigszins leefbaar niveau. De maximum temperatuurstijging van 1,5 graad die is afgesproken tijdens de klimaattop in Glasgow in het najaar van 2021 zal voor miljoenen mensen en andere organismen ook al desastreuze gevolgen hebben. Eerder in Parijs in 2015 is tijdens de Klimaattop een akkoord gesloten waarin een beperking tot maximaal 2 graden temperatuurstijging was opgenomen, met een streven om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graad. Tijdens de COP27 in Glasgow werd 1,5 graad als dé nieuwe doelstelling bevestigd.

In het kader van internationaal verantwoord maatschappelijk ondernemen kunnen en moeten pensioenfondsen, door middel van het aanpassen van hun beleggingsportefeuille, een bijdrage leveren om de klimaatcrisis te beperken binnen de grenzen die zijn afgesproken. Het wordt steeds duidelijker dat de financiële sector een cruciale rol speelt, onder andere door het beschikbaar stellen van middelen voor de overgang naar een hernieuwbaar energiesysteem: de energietransitie.

Link met andere thema's:

Energietransitie, biodiversiteit, ontbossing, landbouw, landrechten, circulaire economie, mensenrechten.

Richtlijnen en beleid

Het Internationaal Energie Agentschap (IEA) publiceerde in mei 2021 de langverwachte 'Routekaart naar Net-Zero in 2050'. Het energieagentschap stelt hierin onomwonden dat het bereiken van de 1,5 graad doelstelling vereist dat er een onmiddellijk einde komt aan alle verdere investeringen in de nieuwe winning van fossiele brandstoffen en in investeringen in nieuwe kolencentrales. <https://www.iea.org/events/net-zero-by-2050-a-roadmap-for-the-global-energy-system>.

Specifiek voor de financiële sector zijn het Klimaatakkoord commitment, het Sustainable Finance Action Plan en de taxonomie vanuit de EU en de *Paris-aligned benchmarks* de moeite waard om hier te vermelden. In de kern wordt van pensioenfondsen gevraagd om beleggingen in lijn te brengen met het Parijsakkoord en de 1,5 gradendoelstelling.

KLIMAATCRISIS

Verdiepings- informatie

<https://www.iea.org/events/net-zero-by-2050-a-roadmap-for-the-global-energy-system>.
<https://www.nature.com/articles/s41586-021-03821-8.pdf>.
<https://www.unep.org/resources/emissions-gap-report-2021>.
<https://greencentralbanking.com/2021/05/11/un-sec-calls-for-end-fossil-financing/>.
<https://ukcop26.org/statement-on-international-public-support-for-the-clean-energy-transition/>.
<https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2021/html/ecb.blog210318~3bbc68ffc5.en.html>.
https://www.dnb.nl/media/shoftigm/web_brochure_op-weg-naar-een-duurzame-balans.pdf.
<https://www.swissre.com/media/news-releases/nr-20210422-economics-of-climate-change-risks.html>.
https://www.groene.nl/artikel/het-shell-vonnis-heeft-gevolgen-voor-grootvervuilers-wereldwijd?qclid=Cj0KCQiA8vSOBhCkARIsAGdp6RQCSkIjPZfDVNZZqFM418BmrFFtOdQtCjo8DTKsF4ISuPpOFkaNL2caAi9GEALw_wcB.

Risicosectoren en specifieke risico's

- Industrie (inclusief raffinage, cement en chemie)
- Gebouwde omgeving
- Transport
- Veeteelt
- Mijnbouw (steen- en bruinkolen, olie, gas)
- Energie opwekking en energie opslag
- Nutsvoorzieningen (energie distributie)
- Landbouw en veeteelt

Tools:

<https://urgewald.org/medien/ngos-release-new-global-coal-exit-list-finance-industry>
<https://urgewald.org/en/medien/ngos-release-first-global-oil-gas-exit-list-glasgow-cop>
<https://carbonaccountingfinancials.com/>
<https://www.fsb-tcf.org/>
www.sciencebasedtargets.org
<https://www.transitionmonitor.com/>
<https://www.climateaction100.org/>
<https://www.bloomberg.com/professional/blog/behind-the-buzz-of-paris-aligned-benchmarks/#:~:text=Paris%20Aligned%20Benchmarks%20%28PAB%29%20were%20first%20introduced%20in,a%20low%20carbon%20and%20climate%20resilient%20global%20economy>

Indicatoren:

Voor zowel het uitfaseren van het belang in fossiele brandstoffen als het laten toenemen van het belang in duurzame energie is het logisch om 'science based targets' op te stellen in lijn met het Parijsakkoord en daar publiekelijk over te communiceren en rapporteren. Dit betekent dat:

- De CO2 intensiteit van alle beleggingen gemeten en gerapporteerd wordt.
- De CO2 intensiteit van de beleggingen stapsgewijs omlaag gaat, conform de gestelde doelen.

KLIMAATCRISIS

Indicatoren:

- Het Carbon Disclosure Project (CDP) heeft een systematiek ontwikkeld waarmee aangesloten bedrijven hun totale klimaat voetafdruk inzichtelijk kunnen maken;
- Het Science Based Targets Initiative (SBTI) helpt investeerders en bedrijven om op basis van hun CO₂-uitstoot doelen te stellen die in lijn zijn met internationale afspraken van het Akkoord van Parijs;
- Transition Pathway Initiative (TPI) is een mondiaal initiatief welke beoordeling uitvoert van bedrijven om te bepalen in hoeverre deze voorbereid zijn op de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Met deze tool is het dus gemakkelijk om inzicht te verkrijgen in de duurzaamheidsstappen van bedrijven.
- Het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). De PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials)-methode wordt door de meeste instellingen gebruikt om het CO₂-gehalte te berekenen. Op dit moment meet 80% van de instellingen volgens de PCAF-methode.
- PACTA: Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA). PACTA laat zien of het CO₂-gehalte van financiële portefeuilles of bedrijven in lijn zijn met klimaatscenario's (voornamelijk het Parijsakkoord) en bepalen of de CO₂-voetafdruk van bedrijven of financiële portefeuilles voor deze sectoren zijn afgestemd op deze routepaden.
- Paris Aligned Benchmarks: Dit zijn indices waarvan de uitstoot van de onderliggende bedrijven in lijn zijn met het Parijsakkoord. Het voordeel van deze benchmarks is dat ze investeerders in staat stellen de decarbonisatie van een investeringsstrategie (bijv. van een fonds) te vergelijken. Dit zorgt voor meer transparantie ten aanzien van decarbonisatie in lijn met het Parijsakkoord.
- Climate Action 100+: De Climate Action 100+ is een initiatief geleid door investeerders die gezamenlijk optreden om ervoor te zorgen dat de bedrijven met de grootste uitstoot acties ondernemen in de strijd tegen klimaatverandering en daarmee de transitie naar netto klimaatneutrale samenleving realiseren. Dit vindt plaats in de vorm van engagement bijvoorbeeld een gesprek met het management board of het sturen van een formele brief. De vermogensbeheerder heeft de keuze om zich aan te sluiten als initiatiefnemer waarbij actieve engagement wordt vereist of als 'supporter' waarmee je aangeeft dat je de doelen van Climate Action 100+ ondersteunt.

Met wie kan ik contact opnemen:

Sanne van Keulen, Natuur & Milieu (s.vankeulen@natuurenmilieu.nl).